

Tablica – Pregled ukupnih prihoda i neto rezultata 2015. – 2016. u kemijskoj i srodnim industrijama (iznosi u milijunima kuna)

Grupa djelatnosti	Broj "teškaša"	Broj zaposlenih 31.12.2016.	Ukupni prihodi		Neto rezultati		Ukupni prihodi		Neto rezultati	
			2015.	2016.	2015.	2016.	2016. – 2015.	2016./2015.	2016. – 2015.	2016./2015.
Proizvodnja koks i rafiniranih proizvoda	1	10.861	19.964	16.232	-1.418	95	-3.732	-18,70 %	1.513	106,70 %
Kemijska industrija	3	2.676	3.442	2.790	-63	-66	-652	-18,90 %	-3	5,60 %
Proizvodnja metala	3	681	219	236	-53	7	16	7,50 %	60	-112,60 %
Ukupno promatrano	122	115.162	108.529	105.752	2.916	5.381	-2.777	-2,60 %	2.465	84,50 %

Izvor: Nikola Nikšić i Darko Buković, Privredni vjesnik, broj 3984

Seles Grupa obnavlja proizvodnju u Iskri Zelina

Seles Grupa osnovana je 2000. godine s ciljem objedinjavanja poslovanja tvrtki iz njezina sastava, koje se bave proizvodnjom, veleprodajom i maloprodajom boja i lakova, sredstava za čišćenje u domaćinstvu, kozmetike, svijeća i sredstava za zaštitu bilja. Tvrtka Seles jedan je od vodećih distributera boja, lakova, autolakova, razrjeđivača, PU-pjena, silikona, brusnih papira, krep-traka i pratećih materijala na hrvatskom i bosansko-hercegovačkom tržištu. Od osnivanja tvrtke 1993. godine do danas, njezino poslovanje je upornim radom uspjelo stvoriti organizaciju koja je spremna na promjene. "Naši zaposlenici neprekidno uče, te smo stoga uvijek korak ispred konkurencije. Zbog kvalitetne usluge i korektnog odnosa, naši kupci, zaposlenici i dobavljači su sretni i zadovoljni", rekao je Ivan Krišto, direktor Seles zastupništva.

Trenutačno Grupa zapošljava 150 djelatnika, a u njoj se nalaze tvrtke: Seles zastupstva i Concolor u Hrvatskoj, Seles i Concolor u Bosni i Hercegovini te Seles u Njemačkoj. Concolor je maloprodajni trgovački lanac boja i lakova sa sjedištima u Zagrebu i Sarajevu. Trenutačno posluje na 25 lokacija u gradovima diljem Hrvatske te na dvije lokacije u BiH. Sve prodavaonice lako su prepoznatljive po izgledu i asortimanu koji je s više od 2000 artikala prilagođen potrošačkim navikama i željama kupaca.

Prema Krištinim riječima, Seles Grupa je prije pet godina preuzela nekretnine i proizvodnju tvrtke Iskra Zelina Kemijska industrija

iz Svetog Ivana Zeline, koja je tada imala sedmero zaposlenih. Danas u njezinim pogonima radi više od 50 zaposlenika. "U Iskri je u posljednje četiri godine obnovljena proizvodnja boja i lakova, sredstava za čišćenje u domaćinstvu, kozmetike i svijeća. Svi proizvodni procesi su unaprijeđeni, formulacije usklađene s trenutačnim zahtjevima tržišta, pri čemu se prate svjetski trendovi u zaštiti okoliša", rekao je Krišto. Dodao je kako je osim postojećih proizvoda dodan i novi asortiman građevinskih premaza i praškastih materijala i aditiva, preuzetih iz tvrtke KGK iz Karlovca, koja je preselila proizvodnju u Zelinu. Također su od tvrtke Herbos u stečaju preuzeli liniju proizvodnje građevinskih premaza u građevinarstvu s brendovima Sipol i Betosan te liniju zaštite bilja s brendovima Crveno i Bijelo ulje. Od ove godine ti se preparati proizvode u industrijsko-proizvodnom kompleksu Iskre u Svetom Ivanu Zelini.

Govoreći o Iskri Zelini, inače osnovanoj u Zagrebu 1868. godine, koja je bila vrlo važna tvrtka u bivšoj državi, Krišto je naglasio kako se njezini proizvodi, osim na domaćem tržištu, distribuiraju u BiH, Sloveniju, Crnu Goru i Makedoniju. Standardni problemi s kojima se susreću tvrtke Seles Grupe su prezahtjevna administracija, smanjeno tržište rada zbog odlaska mladih u inozemstvo, nelikvidnost i dugi rokovi plaćanja. Tvrtka planira razvoj novih proizvoda te njihov plasman na nova tržišta Zapadne Europe.

Izvor: Privredni vjesnik, broj 3980

TEHNOLOŠKE ZABILJEŠKE

Uređuje: Dušan Ražem

Izješće Ujedinjenih naroda tvrdi da roboti ugrožavaju dvije trećine radnih mjesta u zemljama u razvoju

Organizacija Ujedinjenih naroda u prošlosti je bila usredotočena na ugroze koje predstavlja naoružavanje, ali sada se njihova pozornost sve više usmjerava na suvremenu, ali ne manje važnu invaziju robota. Izješće s posljednje konferencije UN-a o trgovini i razvoju ocrta zabrinutost zbog utjecaja što ga povećana upotreba automatizacije u industriji ima na zapošljavanje u zemljama u razvoju i razmatra strategije koje bi pomogle svladati problem.

Roboti koji preuzimaju ljudske poslove već su desetljećima predmet zabrinutosti, ali briga je uglavnom bila usmjerena na razvijene zemlje. Spomenuto izješće ističe da su zemlje u razvoju

Afrike i Latinske Amerike izložene i većem riziku od usporavanja industrijalizacije, budući da rastuća upotreba robota nagrizava tradicionalnu prednost koju su te zemlje imale, a to je niska cijena radne snage. Ugroženo je do dvije trećine njihovih radnih mjesta.

Drugi problem je "reshoring". Suprotno *offshoringu*, *reshoring* znači da tvrtke povlače svoje djelatnosti natrag u razvijene zemlje da bi ih tamo izvodili roboti ili automatizirani sustavi. Dok proces ima potencijal osujetiti industrijalizaciju zemalja u razvoju, izješće tvrdi da je *reshoring* do sada bio spor i da nije ugrozio *offshoring*, koji se u međuvremenu nastavlja.

Rješenje (protivno intuiciji) moglo bi biti uvođenje još više robota. Kad bi zemlje u razvoju raspolagale s brojnima nekvalificiranom radnom snagom koja bi se sastojala od ljudi i robota, to bi ih mo-

glo učiniti privlačnijom opcijom u usporedbi s drugim zemljama. Kombinacija dvije vrste radne snage mogla bi biti bolja nego što bi bila sama ljudska ili sama robotska radna snaga. Udruživanje s drugim automatskim tehnologijama, kao što je trodimenzionalno tiskanje, moglo bi pomoći tim zemljama da zadrže stečene prednosti.

Dok se zemlje u razvoju uzdižu prihvaćajući digitalnu tehnologiju, izvješće predlaže da razvijene zemlje pomognu popravljajući radne uvjete u vlastitim sredinama. Veća dobrobit radnika poticala bi razvoj ekonomije i vodila do povećane potražnje za robama, što bi otvaralo nove mogućnosti proizvodnje i razmjene sa zemljama u razvoju.

Izvor: United Nations Conference for Trade and Development, 10. studenoga 2016.

Stephen Hawking: Ovo je najopasnije doba za naš planet

Kao teorijski fizičar s Cambridgea proveo sam svoj život iznimno privilegiran. Cambridge je neobičan grad, sjedište jednog od najvećih sveučilišta na svijetu. Znanstvena zajednica čiji sam član postao u svojim 20-im godinama još je neobičnija. Unutar te znanstvene zajednice mala međunarodna skupina teorijskih fizičara s kojima sam proveo svoj radni vijek ponekad bi mogla biti u iskušenju da vidi sebe kao vrhunac. Sa slavom koju su mi donijele moje knjige i izolacijom na koju me prisiljava moja bolest, osjećam kao da moja kula od bjelokosti postaje još viša.

Skorašnje očito odbacivanje elita, kako u Americi tako i u Britaniji, sigurno uključuje i mene. Stogod mislili o odluci britanskih birača da se odreknu članstva u Europskoj uniji i o izboru Donalda Trumpa za predsjednika SAD-a, komentatori ne sumnjaju da su to bili izljevi gnjeva naroda koji se osjećaju izdanima od svojih vođa. Čini se da se svi slažu da su to bili trenutci kad su zaboravljeni progovorili i svojim glasovanjem odbacili savjet i vodstvo eksperata i elita. Mnogo više od pobjeda Brexita i Trumpa sada je važnije kako će elite reagirati.

Ja nisam nikakva iznimka. Prije glasanja o Brexitu upozoravao sam da će to naškoditi znanstvenim istraživanjima u Britaniji, da će glasanje za izlazak biti korak unazad, ali glasači – ili barem dovoljno značajan dio njih – nisu me poslušali ništa više nego druge, političke vođe, sindikalne predvodnike, umjetnike, znanstvenike, poslovne ljude i slavne koji su svi davali istu poruku koju je ostatak zemlje zanemario.

Više od učinjenog izbora, sada je važnije kako će elite reagirati. Hoćemo li odbaciti te glasove kao izljeve sirovog populizma koji ne uzima u obzir činjenice i pokušati osujetiti ili zaobići izbor koji ih predstavlja? Mislim da bi to bila velika pogreška.

Zabrinutost koja je u pozadini tih glasova o ekonomskim posljedicama globalizacije i ubrzanih tehnoloških promjena apsolutno je

razumljiva. Automatizacija tvornica već je desetkovala radna mjesta u tradicionalnim proizvodnjama, a napredak umjetne inteligencije proširit će to uništavanje poslova duboko u srednju klasu, kojoj će preostati samo najbrži i kreativne ili nadzorne uloge.

To će onda ubrzati već rastuću ekonomsku nejednakost širom svijeta. Internet i platforme koje ga podržavaju omogućavaju vrlo malim skupinama ostvarenje enormnih profita uz zapošljavanje vrlo malo ljudi. To je neizbježno, to je napredak, ali istodobno djeluje razorno u društvu.

Moramo to usporediti s financijskim krahom koji je ljude osvijestio da samo nekolicina pojedinaca koji rade u financijskom sektoru mogu zgrnuti ogromne dobitke, a da mi svi ostali omogućavamo njihov uspjeh i plaćamo njihov račun kad ih zavede pohlepa. Živimo u svijetu sve većih, ne manjih, financijskih nejednakosti, u kojemu mnogi vide kako propada ne samo njihov životni standard nego i njihova mogućnost da zarađuju za život. Nije čudo da oni traže novi dogovor i da im se čini da ga Trump i Brexit nude.

Druga nenamjeravana posljedica globalnog širenja interneta i društvenih mreža je da je kruta priroda tih nejednakosti daleko uočljivija nego što je bila ikada u prošlosti. Za mene je mogućnost da rabim tehnologiju kako bih komunicirao bila oslobađajuće i pozitivno iskustvo. Bez nje ne bih mogao nastaviti raditi toliko mnogo proteklih godina.

Ali to također znači da su životi najbogatijih ljudi u zemljama najvećeg blagostanja bolno vidljivi svakome, bez obzira kako siromašan bio, samo ako ima pristup telefonu. A kako sada više ljudi u Africi ima telefon nego pristup čistoj vodi, to znači da gotovo nitko na našem prenaseljenom planetu uskoro neće moći izbjeći nejednakosti.

Posljedice se već vide: bijedno seosko stanovništvo hrli u gradove gonjeno nadom. A kada ustanove da tamo ne nalaze nirvanu s Instagrama, traže je preko mora: sve više ekonomskih migranata žudi za boljim životom. Ti migranti postavljaju nove zahtjeve za infrastrukturu i ekonomiju zemalja u koje stižu, potkopavajući toleranciju i raspirujući politički populizam.

Stvarno zabrinjavajući vid svega toga za mene je da sada, više nego ikad u povijesti, naša vrsta mora djelovati zajedno. Suočavamo se sa strašnim izazovima u okolišu: promjena klime, proizvodnja hrane, prenaseljenost, desetkovanje drugih vrsta, epidemijske bolesti, zakiseljavanje oceana. Sve zajedno podsjeća nas da se nalazimo u najopasnijem trenutku u razvoju čovječanstva. Imamo tehnologiju da uništimo planet na kojem živimo, ali nismo još razvili sposobnost da ga napustimo. Možda ćemo za nekoliko stotina godina uspostaviti ljudske kolonije među zvijezdama, ali sada raspoložemo samo jednim planetom i moramo raditi zajedno da ga zaštitimo.

Da bismo to postigli, moramo rušiti prepreke unutar i između nacija. Da bismo u tome uspjeli, svjetski vođe trebali bi priznati da su podbacili i iznevjerili mnoge. Uz sve veće gomilanje bogatstva u rukama malobrojnih morat ćemo naučiti dijeliti daleko više nego do sada.

Dok nestaju ne samo radna mjesta nego i cijele industrije, moramo pomagati ljudima da se uvježbavaju za novi svijet i podupirati ih financijski dok na tome rade. Ako se zajednice i ekonomije ne mogu nositi s postojećim razinama migracije, moramo učiniti više kako bismo ohrabрили globalni razvoj, budući da je to jedini način da uvrjemo milijune migranata da počnu tražiti svoju budućnost u svojoj domovini.

Možemo to postići, neizmjeran sam optimist glede svoje vrste; ali to će iziskivati da elite, od Londona do Harvarda, od Cambridgea do Hollywoda, nauče lekcije prošle godine. Iznad svega, da nauče mjeru poniznosti.

Izvor: Stephen Hawking, The Guardian, 1. prosinca 2016.